A városi tanács vb üléséről jelentjük

Szeged megyei város tanácsának végrehajtó bizottsága tegnapi ülésén előterjesztést fogadott el a fejlesztési alap 1982. évi előirányzatának módosításáról, elfogadta az utak-hidak költségvetési keret múlt évi felhasználásáról szóló jelentést, majd megvitatta a lakásügyi társadalmi bizottság működéséről szóló beszámolót, és gyámügyi munkáról adott tájékoztatót.

Elismerés a társadalmi bizottságnak

A lakásügyi társadalmi bizottságot egy évvel ezelőtt szervezték újjá Szegeden. Működőképes, aktív, a társadalom minden rétegét képviselő bizottságot sikerült létrehozni, melynek munkáját a végrehajtó bizottság határozatban ismerte el, és köszönte meg. Ismeretes, hogy a bizottság tevékenységi körét a lakáselosztásról és a lakásbérletről szóló országos jogszabályok, valamint a helyi tanácsrendelet határozza meg. A bizottság egyévi munkája során e rendeletek szellemében végezte feladatait, részt vett a lakásigények társadalmi elbírálásában és a kiutalási névjegyzék összeállításában. A bizottság tagjai minden esetben helyszíni környezettanulmánnyal egészítették ki az igényekről és az igénylőkről szerzett ismereteket és együttesen tárgyalták meg az igénylők szociális helyzetét és egyéb körülményeit. Javaslataikat mindig lelkiismeretes kivizsgálás előzte meg, amit az is bizonyít, hogy előterjesztéseit a végrehajtó bizottság rendre elfogadta. Közreműködött a bizottság az átmeneti lakásokat kiutaló eljárásban, és a garzonlakások odaítélésében is, s tagjai részt vettek az észrevételek, panaszok elbírálásában. Szándékaik ellenére nincs megfelelő javulás az emelet-ráépítések ügyintézésében, és a korszerűsítésre alkalmas épületek kijelölésében, s ezekkel a kérdésekkel egyelőre a lakásügyi osztály sem bír érdemben.

A bizottságnak 25 tagja van. Az üzemek, vállalatok, intézmények és a társadalmi szervezetek delegálták őket. A tárgyalás nyílt és demokratikus volt az üléseken, a döntéseket nyílt szavazással hozták. Néhány tag lemondott, helyükre újakat delegáltak. A vb tegnapi ülésén a bizottság lemondás útján megüresedett elnöki tisztébe Tamás Gábort, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa közgazdasági osztályának munkatársát, korábbi elnökhelyettest választotta.

A bizottság a jövőben is évente számol be munkájáról a végrehajtó bizottságnak.

Gyámügyek és gyermekvédelem

A gyámhatóság dolga a rá vonatkozó törvény szerint: a kiskorúak gondozásának, szocialista nevelésének, oktatásának, tartásának, testi, értelmi és erkölcsi fejlődésének előmozdítása és támogatása, törvényes képviseletének rendezése, személyi és vagyoni érdekeinek védelme. A korábbi kerületi tagoltság megszűnése óta azt a feladatkört a vb-hivatal gyámügyi csoportja látja el, egységes szemlélet és gyakorlat alapján. Itt intézik a szülői felügyelettel kapcsolatos ügyeket, a gyámsági és gondnoksági, a láthatási, a vagyoni érdekvédelmi, az örökbefogadási és az állami gondozásba vételi ügyeket. Ha figyelembe vesszük, hogy tavaly több mint 11 ezer ezekkel a témákkal összefüggő iktatott ügyirata volt a csoportnak, érzékelhetjük, hogy nem perifériküs feladatról van szó. Szegeden 1200-nál több veszélyeztetett kiskorú gyermeket tartanak számon. A védelmükre, óvásukra hivatott intézkedések is tömegesek. Legtöbb a figyelmeztető eljárás, s amennyiben ez nem használ, megfelelő magatartásra kötelező határozatot adnak ki, pártfogót rendelnek a gyermek mellé stb. Kezdeményezte a gyámügyi csoport gondatlan szülők alkoholelvonó kezelését is.

A gyermekvédelem társadalmi erősítése érdekében a hivatal aktívákat szervezett a gyámügyi munka támogatására, akik helyszíni ellenőrzésekkel, környezettanulmányokkal és pártfogói felügyelettel működnek közre. A Gyermekvédő Intézet koordinálja a társadalmi aktivisták tevékenységét. A törekvések lényege az, hogy családgondozással együtt szüntessék meg a veszélyeztetettséget, vagyis az okok megszűnéséhez járuljanak hozzá. A figyelem már kellően elégséges — az intézkedések száma azonban még nem.

Súlyos gond a gyermekvédelemben az alkoholizáló szülők esete. A rájuk való társadalmi figyelemnek erősödnie kell.

Határozatában a végrehajtó bizottság kimondta: a gyámhatóság tevékenysége az utóbbi években elmélyültebbé, színvonalasabbá és hatékonyabbá vált. A tanácsnak a családvédelemről szóló, érvényes határozatait azonban fokozottabban figyelemmel kell kísérni ebben a munkában is.

Gazdasági társaság

Hústermelés

A húshasznosítású szarvasmarha-állomány növelésére, a tartás jövedelmezőségének fokozására csütörtökön szarvasmarha hústermelő gazdasági társaság alakult hatvan részvevővel. A Mezőhegyesi Mezőgazdasági Kombinát gesztorságával működő társaságnak állami gazdaságok, téeszek, cukorgyárak, az Állattenyésztési Kutató Intézet, az Állatforgalmi és Húsipari Tröszt és a Terimpex a tagjai.

A húshasznú szarvasmarha-tartás fejlődése — a tejtermelésre fenntartott tehenészetekéhez képest — az elmúlt években megtorpant, az állomány megcsappant s a tartási körülmények sem tették lehetővé az ágazat gazdaságosságának növelését. Ugaynakkor a marhahús keresett termék a külpiacon. Éppen ezért, az állomány növelésére, a tartástechnológiák színvonalának emelésére fogtak most össze az üzemek, közös munkával igyekeznek megteremteni ehhez a feltételeket.

A jövedelmezőség javításához mindenekelőtt új tartási, takarmányozási technológiákra van szükség. Az olcsó takarmány pedig szinte adott; a cukor- és a szeszipar alig-alig hasznosított melléktermékei értékes kiegészítői lehetnek a szarvasmarhák napi étrendjének. Több cukorgyár és az állattenyésztési kutatóintézet öt gazdaság bevonásával ki is dolgozta már a répaszelettartósítás eljárását.

Pesti hajók

Befejezéséhez közeledik a BKV hajózási műhelyeiben a helyi hajóforgalmat Budapesten ellátó vízi járművek téli nagyjavítása.

A karbantartási munkákat úgy szervezték meg, hogy a hídpótló járatok, Újpest és Pünkösdfürdő, Budafok és Csepel, illetve Csepel és Soroksár között, a kéthetes jégzajlás kivételével egész télen szállították az utasokat.

A budapesti teljes Dunaszakaszon, mint minden évben, az idén is május elsején indul a menetrend szerinti helyi hajóforgalom. Szeptember 30-ig lehet utazni ezeken a hajókon a Boráros tér és Óbuda, valamint a Jászai Mari tér és Pünkösdfürdő között.

Ugyancsak május elsején teszi meg idei első útját a Palatinus—Nagyszombat utca, s a Jászai Mari tér—Casinó—Szent István park állomásokat összekötő átkelő járat.

A teljesítmény legyen a döntő

Az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal az elmúlt hetekben sorozatban szervezte a szakmai vitákat a bér- és keresetszabályozás korszerűsítéséről. És milyen furcsa: a szigorúan szakmai körökben folytatott viták híre napok alatt elterjedt, s a nem éppen szakmai közvéleményt is foglalkoztatja. A napokban művezetők kérdezték: igaz-e, hogy az „okos közgazdászok" most azon törik a fejüket, hogy mikképpen lehetne valójában teljesítményösztönző bérrendszert megalkotni? Mert eddig azt tapasztaltuk — így a művezetők —, hogy a bérezésre fordítható nem túl sok pénzt sokféle szempontok szerint kellett elosztani, de a munkateljesítmények szerint a legkevésbé.

Valóban: hovatovább eljutunk oda, hogy nálunk a bér — s méginkább az év elején esedékes bérfejlesztés — afféle szociális szempontok szerint szétosztott támogatásnak, juttatásnak minősíthető. Sokak szerint ez megengedhetetlen, gazdaságilag és társadalompolitikailag is felmérhetetlen károkat okozó gyakorlat.

Mások túljutnak az egyszerű felháborodáson, s továbbgondolják a dolgot. Bebizonyítják például, hogy a vállalati bérezés egyik meghatározója — s ez ellen jelenleg szinte semmit nem tehetünk — az árszínvonal-emelkedés kompenzációja. Mert hogy a rossz lakáskörülmények között élő, sokgyermekes alacsonykeresetűeknek sem adják olcsóbban az élelmiszert, vagy a ruhaneműt, meg sok minden mást, csak azért, mert ő kedvezőtlenebb körülmények között él. S bár elvileg a béreket a munkateljesítmények alapján kellene differenciálni, ám a folyamatos, sőt: a megtervezett árszínvonal-növekedés körülményei között minden vállalatnál számolni kell a „mindenkinek, minden évben valami béremelést" hangoztató tömegigénnyel.

Ez a jelenlegi körülményeink között érthető, logikus és méltánylandó. Végtére is, a rossz lakáskörülmények között élők legtöbbje nem tehet arról, hogy nincs lakása, a többgyermekesek sem arról, hogy az állami szociálpolitika csak annyit segíthet rajtuk, amennyit segít (például családi pótlékkal), s az alacsony keresetűek sem feltétlenül alacsony teljesítményeik miatt kapják a mindennapi megélhetésüket éppen csak fedező munkabéreket. S hogy kinek milyen lehetőségei adódnak a kisegítő gazdaságban, az szerencse dolga. A vállalati bérgazdálkodásnak tehát — tetszik, nem tetszik — vállalnia kell az állami szociálpolitika funkcióit is, ez utóbbi tökéletlen működése miatt.

A munkaadó — gyanítom — zokszó nélkül vállalná is, ha emellett biztosítva látná a „bérautomatizmusok" működését. De erre nincs garancia. A központi bér- és keresetszabályozás alapelve ugyanis a vásárlóerő és az árualap összhangjának megteremtése. A baj csak ott van, hogy a szabályozás a fogyasztói piac egyensúlyát szinte kizárólag a keresleti oldalról védi, őrzi; vagyis arra koncentrál, hogy semmiképpen se kerüljön több pénz a forgalomba, mint amennyi mögött árufedezet áll. A kínálat oldaláról viszont a szabályozórendszer már-már megfeledkezik. Nem veszi tudomásul, hogy egy egészséges konstrukcióban a bérnövekmény mögött teljesítménynövekménynek kell állnia; vagyis nemcsak több pénz, hanem több áru is forgalomba kerül, s az egyensúly stabilitását végül is semmi nem veszélyezteti. S mert erről megfeledkezik — vagy egyszerűen fél attól, hogy a gyakorlatban is érvényesítse ezt az összefüggést —, a keresetszabályozás oly kevés pénzt biztosít a teljesítményekkel arányos differenciálásra, hogy egy-egy dolgozó vagy brigád csak mások rovására kaphat többet.

Hogy csak a legkézenfekvőbb példákat említsem: ha egyesek az átlagosnál magasabb béremelést kapnak, a többieket károsítják; ha a részesedési alapból nagy összegű újításokat kell finanszírozni, annak a többiek látják a kárát; ha valahol komolyan veszik a bérezési automatizmusokat, akkor azzal is számolniuk kell, hogy nem lesz év végi részesedés, sőt: az adózási szabályok miatt még a bérfejlesztésre szánt összeg is elfogyhat. Ha valahol, valakik úgy döntenek, hogy gyakori túlórakényszerbe hozzák magukat, mert szükségük van a túlórapótlékkal megfejelt magasabb keresetekre, akkor ez megint csak mások rovására fizethető ki, akár csak az átlagosnál magasabb teljesítmények után járó bér, vagy az egyösszegű utalványozás szabályai szerint kifizetett munkabér. És mindez csak azért, mert a szabályozás értelmében, a többletteljesítmény, egy bizonyos ponton túl, képtelen létrehozni a hozzá tartozó többletbér fedezetét!

Vagyis kialakult az a képtelen helyzet, hogy nagyon megfontolandó a munkateljesítmények fokozása, növelése, s nemcsak a munkavállaló, hanem az egész vállalat szempontjából is. Nem egy példával bizonyítható, hogy az a vállalat, amelyik — engedve a teljesítményarányos bérdifferenciálással kapcsolatos rábeszéléseknek —, valóban kidolgozott és gyakorlatilag is érvényesített egy valóban ösztönző bérrendszert, néhány hónap elmúltával riadtan lefújta a kísérletet, mert be kellett látnia, hogy az ilyesfajta kezdeményezéseket a szabályozórendszer azonnal megtorpedózza.

Felismert veszélyről van szó, s az illetékes hivatalok emiatt lépéskényszerbe kerültek. Ezért is született a döntés: a bér- és keresetszabályozási rendszer átfogó korszerűsítése elodázhatatlan. A szakmai viták nagyobb részén már túl vagyunk, de egyelőre még csak reménykedhetünk: 1983-tól olyan bérszabályozási rendszerek működnek majd, amelyek a szociális megfontolásokon túl, a valóságos munkateljesítmények szerinti fizetséget is lehetővé teszik. A bérezés szociális funkciójáról ugyanis egyelőre — s feltehetően még hosszú ideig — nem lehet lemondani. Ehhez az egész állami szociálpolitika kritériumrendszerét és működési mechanizmusát kellene megváltoztatni.

Vértes Csaba

Kezdeményezés Szegeden

Előadói iroda egyetemistáknak

A fiatalok, a tanuló fiatalok szemléletéért, tájékozottságáért, politikát értő felkészültségükért felelősséget vállaló és érző ifjúsági szövetség már számtalan módját megtalálta, hogy a mozgalom keretében is *gyarapíthassák tudásukat az* érdeklődők. Egy új, figyelemreméltó *kezdeményezés* született a KISZ Csongrád megyei Bizottságán: az egyetemi, főiskolai hallgatók igényeit figyelembe véve előadói irodát hoztak létre, amely március negyedikétől kezdte meg munkáját. A Csongrád megyei pártbizottság munkatársai, a megyei pártbizottság oktatási igazgatóságának tanárai, a szegedi felsőoktatási intézmények, így a JATE, a SZOTE, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola oktatói közül vállalkoztak, összesen 42-en, hogy *segítik az egyetemisták, főiskolások 199 KISZ-alapszervezetét, több mint 5000 KISZ-tagját,* saját tudásukkal, felkészültségükkel.

A megyei KISZ-bizottságnak terve, hogy *más* ifjúsági rétegeknek is megszervezi — igényektől függően — az előadói irodát.

Az előadói iroda létesítéséről, működéséről tegnap, csütörtökön döntöttek az egyetemi főiskolai agitációs- és propaganda felelősök aktíva ülésén, amelyet a megyei KISZ-bizottság rendezett. Az ülésen ott volt *dr. Koncz János*, a megyei pártbizottság titkára, aki az aktuális nemzetközi és belpolitikai kérdésekről tartott előadást.

A 75 ezredik látogató

Csak a múlt hét szerdáján nyitották meg a műcsarnokban a *„Moszkva, a Szovjetunió fővárosa"* című nagyszabású kiállítást, és most csütörtökön, tegnap délután már a 75 ezredik látogatót köszöntötték. A budapestiek nagy tetszéssel és örömmel fogadták a moszkvai ipar és művészet, építészet és kultúra legszebb alkotásait bemutató tárlatot, amelynek kapuját 75 ezredikként *Visnyei Mihály* budapesti elektroműszerész lépte át. A kedves vendéget a kiállítás szovjet és magyar rendezői üdvözölték, s nevükben *Natalja Ljugyina*, a bemutató igazgatóhelyettese *ajándékcsomagot* nyújtott át: kézzel festett népművészeti tálcát, Moszkvát bemutató színes képesalbumot és jelvénygyűjteményt.

A tárlat március 7-ig lesz nyitva, és a nagy érdeklődés láttán a szervezők véleménye szerint talán százezernél többen is megtekintik majd.

Tavaszi munkák

Március első napjaiban *megélénkült az élet a mezőgazdasági üzemekben.* Mindenütt kijavították, felújították, az erő- és munkagépeket, szállítójárműveket, előkészítették a vetőmagvakat, a műtrágyát, a növényvédő szereket. Néhol még hó borítja a földeket, máshol belvíz alatt áll a vetés, ám a szárazabb helyeken már benépesült a határ, megkezdődtek a tavaszi munkálatok.

Csongrád megyében, ahol százezer hektáron őszi gabonát termesztenek, megkezdődött a műtrágya szórása, a partosabb, magasabb fekvésű homokvidékeken speciális berendezések porlasztva hintik szét az őszi vetések fejlődését meggyorsító hatóanyagot, a mélyebb fekvésű szántóföldeken repülőgépről végzik ezt a munkát. Megélénkült a *somogyi határ is;* a Drávától a Balatonig, ahol a talaj lehetővé teszi, szórják az istállótrágyát és az ősziekre a fejtrágyát, a műveletben *helikopterek is* részt vesznek. *Szolnok megyében* már előrébb járnak az időszerű megyei munkákkal, a hét elejére befejezték a 140 ezer hektár gabona télutói fejtrágyázását. Mivel a hótakaró télen vastag volt, megvédte a vetéseket, s a növényzet kitűnő állapotban van. Néhány hektár azonban víz alatt áll.

Más megyékben *előkészítették a korai zöldborsó és a mák vetőmagját,* ha újabb esőzések nem jönnek közbe, a jövő hét elején meg is kezdhetik a vetést. A *Délsomogyi Állami Gazdaságban* — az ország egyik legnagyobb burgonyatermelő üzemében — *megkezdődött a korai fajtájú vetőgumók kiállítása.* A gesztorgazdaság és tagjai az idén több mint háromezer hektáron termelik e fontos növényt.

A gyümölcsösökben, szőlőkben folytatódik a metszés.

Szakszervezeti aktíva

Csütörtökön, a SZOT központi iskolán *Gáspár Sándor*, a SZOT főtitkára, a Szakszervezeti Világszövetség elnöke *tájékoztatást* tartott budapesti választott tisztségviselőinek és üzemi aktivistáknak, bizalmiaknak a Havannában megrendezett X. szakszervezeti világkongresszusról. Értékelte annak a jelentőségét. A világkongresszuson részt vett magyar küldöttség tagjai márciusban minden megyeszékhelyen aktívaértekezleten számolnak be tapasztalataikról a szakszervezeti tisztségviselőknek.